

Synteettisen terveysdatan testialusta (maakunta)

Päätoteuttaja	Turun yliopisto
Osatoteuttajat	Turku Science Park Oy Ab, Turun ammattikorkeakoulu Oy, Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Hakemusnumero	400705 (400706, 400707, 400726), ryhmähanketunnus R-00211
Toimintalinja	1 Innovatiivinen Suomi
Erityistavoite	1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen
Kohderyhmät	terveystietoon (terveysdataan) perustuvia tuotteita kehittävät yritykset ja julkiset terveystietopalvelujen tarjoajat
Toteutusaika	1.10.2022 – 30.9.2023

Hankkeen julkinen tiivistelmä

Tällä hetkellä terveysalan tietoon (dataan) perustuvaa tuotekehitystä tehdään, joko a) täysin keinotekoisesta tiedon, tai b) aidon terveystiedon pohjalta. Näistä ensimmäinen ei mahdollista laadukkaiden ratkaisujen tuottamista, sillä tieto ei juurikaan vastaa sisällöltään tai rakenteeltaan aitoa potilasdataa. Aidon terveystiedon käyttö on taas vahvasti säänneltyä, ja Suomessa (sosiaali-) ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä on säädetty erillinen laki (ns. toisiolaki). Tämä laki tunnistaa useita erilaisia tiedon toissijaisia käyttötarkoituksia, joita ovat mm. tieteellinen tutkimus, tilastointi sekä kehittämis- ja innovaatiotoiminta.

Toissijaiseen käyttöön liittyvät yksityisyysvaatimukset ovat erittäin kireitä, eikä kaupalliseen innovaatiotoimintaa ole laillista tarjota kuin tilastotasoista summatietoa. Yksikötason tietoa on mahdollista saada, jos tulokset julkaistaan kaikkien saataville, eli kyseessä on tieteellisen tutkimuksen avulla tehtävä innovointi. Tällöinkin tietojen jakaminen eri toimijoiden kesken vaatii standardointia, tietojen saaminen kestää kauan ja tietojen käyttöön liittyvät kustannukset ovat korkeita.

SYNDATE vastaa yritysten tarpeeseen tehdä terveysdataan perustuvaa tuotekehitystä. Hankkeessa tuotamme synteettistä, mutta oikeankaltaista terveysdataa tarjoavan testialustan, joka osaltaan ratkoo terveysdatan toisiokäyttöön liittyviä ongelmakohtia.

Hyödynnämme hankkeessa edistynyttä mallinnusteknologiaa, jonka ansiosta tuotettu synteettinen terveysdata on laadultaan lähellä aitoa potilasdataa. Käyttämämme menetelmät sisältävät yksityisyyden säilyttäviä ominaisuuksia ja mahdollistavat sen, että tuotetut testiaineistot täyttävät tiukat tietosuojakriteerit. Näin synteettisiä aineistoja voidaan antaa yritysten käyttöön ilman toisiokäyttöön liittyvää raskasta sääntelyä.

Testialusta ja sen kautta tarjottava synteettinen terveysdata, mahdollistavat terveysdataan perustuvien ratkaisujen, kuten uudenlaisten tekoälysovellusten, nykyistä merkittävästi ketteremmän kehittämisen vahvasti säännellyllä alalla. Yritysten tuotekehitys nopeutuu ja siihen liittyvät kustannukset laskevat. Yritysten ohella kehitetyistä ratkaisuksista hyötyvät myös terveystietopalvelujen tarjoajat ja potilaat, koska innovaatiotoiminnan tuloksena syntyy aiempaa parempia hoitomenetelmiä ja -ratkaisuja.

Synteettisen terveysdatan testialusta on yrityksille ja tutkimuslaitoksille suunnattu palvelu, joka vahvistaa alueellista terveysalan ekosysteemiä, Terveyskampus Turkua, ja tukee terveysalan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa valtakunnallisella tasolla. Toiminnan painopisteenä on uusien terveysteknologioiden yrityslähtöinen kehittäminen. Yhteiskehittämisen tuloksena syntyvä testialusta avaa myös uuden väylän tutkimuslaitosten ja yritysten välisiin hankkeisiin. Samalla SYNDATE kehittää Turun seudun synteettisen datan karkiosaamista.

Kokonaiskustannusarvio (FR 40 %)	494 543 €
Tuen enimmäismäärä (70 %)	346 181 €

Rahoittajan arvio

Samansisältöinen hakemus on jätetty myös Turun kaupungin kestävän kaupunkikehittämisen rahoitushakuun (ekosysteemisopimuksen kiintiöön). Hakemus menestyi myös tässä haussa ja hakijalta edellytettiin ilmoitus, kumpaan kiintiöön päättää jättää hakemuksen. Korkeamman tukitason vuoksi hakija valitsi liiton EAKR-haun.

Hankkeessa luodaan synteettisen terveysdatan testialusta, jossa tarjottava data täyttää yksityisyydensuojaa ja käyttökelpoisuutta koskevat laatuksiteerit. Hankkeen taustalla on Business Finlandin rahoittama 3 miljoonan euron PRIVASA-hanke. Turun yliopiston lisäksi myös Turun AMK on mukana tässä hankkeessa (ja mm. VTT). Tässä nyt haetussa hankkeessa ei siis lähdetä kehittämään testialustaa alusta asti, sillä pohjatyötä on jo tehty liittyen teknisiin, lainopillisiin ja eettisiin kysymyksiin. PRIVASA-hankkeen ansiosta hyvät verkostot, yrityskentän tarpeet ja aktiivisuus ovat hakijan tiedossa. Hanksuunnitelma kaipaa vielä hiukan täsmennystä suhteessa jo tehtyihin toimenpiteisiin sekä yritysten rooliin hankkeen toteutuksessa.

Ryhmähankkeen toteuttajatahot tuovat kukin hankkeeseen tarvittavaa asiantuntijuutta ja muodostavat toiminnallisen ja tarkoituksenmukaisen toteuttajakokoonpanon. Kustannusarvio muodostuu yhden kokoaikaisesti ja kuuden osa-aikaisesti työskentelevään henkilön palkkakuluista ja 40 %:n flat rate -osuudesta. Ennen rahoituspäätöksen laatimista tuenhakijoiden kanssa käydään neuvottelut hanksuunnitelmaan ja kustannusarvioon mahdollisesti edellytettävistä tarkennuksista.

Hanke tukee vahvasti erityisiä valintaperusteita ja hakemus sai arvioinnissa 38/47 pistettä.

Rahoittaja esittää hakemusta hyväksyttäväksi. Ratkaisu perustuu Varsinais-Suomen liiton arvioinnissa saatuun pistemäärään 38/47, asiantuntija-arvioon ja maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä 2.9.2022 käytyyn arviointi- ja hankepriorisointikeskusteluun.